Memorie van toelichting bij raadsvoorstel Verordening Afvalstoffen

IZaaknummer 0098271245

Aan:	de gemeenteraad
Van:	college van B&W
Afdeling:	Projecten
Datum:	16 oktober 2025
Onderwerp:	Vaststellen Verordening afvalstoffen 2026
Bijlagen:	1
N.a.v. commissie d.d.:	6-10-2025
T.b.v. raadsvergadering d.d:	3-11-2025

Geachte leden van de raad,

Tijdens de algemene raadscommissie van 6 oktober 2025 zijn door u diverse vragen gesteld over de vast te stellen verordening afvalstoffen 2026. Door wethouder den Hartigh is toegezegd dat u een memorie van toelichting ontvangt waarin deze vragen worden beantwoord.

Hieronder wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. De besluiten en achtergrond
2. Het proces voor het bepalen van de afvalstoffenheffing
3. De opbouw en onderbouwing van de tarieven 2026
4. Alternatieve scenario's en bijbehorende risico's

1. Besluiten en achtergrond

1.1 Strategienota Grondstoffen

Op 7 juni 2021 heeft de gemeenteraad de strategienota Grondstoffen vastgesteld (*agendapunt 13: Grondstoffenbeleid gemeente Weststellingwerf 2021*). Daarmee is een belangrijke stap gezet richting een circulaire economie. Het doel is om de VANG-doelstellingen te volgen en het onnodig verbranden van afval terug te dringen. Het gemeentelijk restafval bestond toen en bestaat nu nog voor een groot deel uit herbruikbare grondstoffen die onnodig verbrand worden. Door deze grondstoffen beter te scheiden, neemt de hoeveelheid restafval af en kunnen gescheiden grondstoffen beter gerecycled worden. De gemeenteraad heeft daarom in de raadsvergadering besloten om diftar+ in te voeren. Dit besluit is onderbouwd met de volgende argumenten (registratienummer: 009874703):

- Aanbod van restafval blijft structureel te hoog en daarmee zijn de VANG-doelstellingen buiten bereik, er is een duidelijke verandering nodig;
- De kosten voor het verbranden van restafval blijven stijgen. Zonder veranderingen worden de kosten de komende jaren steeds hoger;
- Het invoeren van een financiële prikkel werkt. Dit blijkt uit ervaringen in andere gemeenten zoals Ooststellingwerf, Leeuwarden en Heerenveen;

- Het overgaan naar diftar vergt een flinke investering in nieuwe containers en inzamelvoertuigen met marginaal hogere jaarkosten door een beoogde halvering van het aangeboden restafval;
- Diftar zorgt ervoor dat inwoners gaan betalen voor het (rest)afval dat ze aanbieden door middel van het principe *de vervuiler betaalt*;
- Minder restafval betekent lagere verwerkingskosten. Dat zorgt voor lagere kosten voor afvalbeheer.
- De invoering van diftar vraagt technische aanpassingen binnen de gemeentelijke organisatie. Dat brengt risico's met zich mee, zoals minder zekerheid en robuustheid.
- Er dient aandacht te zijn voor neveneffecten als afvaldumpingen en verontreiniging;
- Er is gerekend met het prijspeil uit 2020. In de toekomst kunnen prijzen veranderen. Ook zijn er investeringen nodig vóór 2025.

1.2 Invoering diftar+, uitvoering en implementatie

Op 29 januari 2024 heeft de gemeenteraad besloten om het afval voortaan niet meer zelf in te zamelen (*agendapunt 12: Invoering Diftar+*). Vanaf 2025 haalt de gemeente het afval dus niet meer zelf op. Dit wordt gedaan door de inzameltak van Omrin. De gemeenteraad heeft dit besloten om de volgende redenen (registratienummer: 0098204811):

- De voertuigen en systemen van de gemeentelijke inzameldienst konden het nieuwe beleid technisch niet uitvoeren.
- De inzamelvoertuigen van de gemeente waren sterk verouderd en bijna afgeschreven. Als de gemeente zelf zou blijven inzamelen, moest er veel geld worden geïnvesteerd en een aanbesteding worden gedaan;
- De containers bij mensen thuis waren ook sterk verouderd en niet geschikt voor het nieuwe beleid. Voor zowel restafval als gft moesten nieuwe containers aangeschaft worden, met chips voor registratie van het diftar+ systeem. Hiervoor was een aanbesteding nodig;
- De inzamelmiddelen bij verzamellocaties in veel gevallen nog niet gereed waren voor het nieuwe systeem en vervangen moesten worden;
- Alles bij elkaar zou dit geschat tussen de € 2 tot € 2,4 miljoen kosten. Als we samenwerken met Omrin, nemen zij deze kosten en het eigendom van de voertuigen en inzamelmiddelen over;
- Bij het nieuwe systeem kunnen technische of andere problemen ontstaan. Als de gemeente zelf inzamelt, draagt zij het financiële risico. Bij samenwerking met Omrin ligt dat risico bij hen.
- Omrin heeft ervaring met dit soort systemen in andere gemeenten. Daardoor werken ze efficiënter en zijn er minder risico's.
- Binnen de gemeentelijke inzameldienst gaan de komende jaren veel medewerkers met pensioen. Daardoor wordt de dienstverlening minder sterk.

In het raadsvoorstel is ook gekeken naar de financiële gevolgen van deze overstap. Daarbij zijn de uitgangspunten uit de Strategienota Grondstoffen uit 2021 (prijspeil 2020) herzien. Deze bleken niet meer actueel door onder andere: - hogere personeelslasten;

- hogere verwerkingskosten voor zowel restafval en grondstoffen;
- hogere inflatie;
- strengere eisen van afvalverwerkers; - gewijzigde wettelijke kaders; - hogere belastingen van het Rijk.

De situatie waarop in 2021 is gekozen voor diftar+ is dus veranderd. Toen werd gedacht dat de kosten maar beperkt zouden stijgen. Deze bleken echter aanzienlijk te stijgen (*zie bijlage 1. Financiële afwegingen horend bij het raadsvoorstel van 29-01-2024*). In het voorstel zijn in lijn hiermee twee mogelijke scenario's vergeleken:

- Scenario 1. (Voorstel College) Inzameling onderbrengen bij de inzameltak van Omrin.
  - Gemiddelde verwachtte kostenstijging tussen **€ 52,- en € 64,40** op de jaarlijkse afvalstoffenheffing per huishouden.

- Minder financiële risico's rondom uitval, technische problemen en andere vormen van storingen in de registraties bij diftar+
- Kent operationele voordelen vanwege ervaringen bij andere gemeenten, niet opnieuw zelf het wiel uitvinden.
- Zorgt voor een robuuste en toekomstbestendige dienstverlening

- Scenario 2. Inzameling zelf blijven doen met bijbehorende investerings- en kapitaalslasten ○ Gemiddelde verwachtte kostenstijging tussen de **€ 48,51 en € 66,80** op de jaarlijkse afvalstoffenheffing per huishouden.

De gemeenteraad heeft gekozen voor scenario 1: de inzameling, registratie en alles wat bij diftar+ hoort, wordt ondergebracht bij de inzameltak van Omrin. Dit gemeente blijft hierbij nauw betrokken bij de dienstverlening en bewaakt de kwaliteit.

1.3 Overdracht inzameltaken aan Omrin
In de rest van 2024 heeft de gemeente samen met Omrin alle belangrijke stappen gezet om de afvalinzameling goed over te dragen. Hierbij is veel aandacht besteed aan alle operationele zaken, een uitgebreide communicatie aanpak, het zorgvuldig samenstellen van een pakket van compenserende en flankerende maatregelen en andere zaken. In 2024 is de gemeenteraad regelmatig geïnformeerd over de voortgang (op operationeel en communicatief vlak).Via de klankbordgroep, waarin verschillende raadsleden zaten, is een pakket met compenserende en ondersteunende maatregelen opgesteld. Dit pakket is uiteindelijk vastgesteld door de gemeenteraad op 2 december 2024.

Vanaf de eerste volledige week van 2025 heeft Omrin alle containers en voertuigen overgenomen van de gemeente en is gestart met het inzamelen van afval. In de eerste inzamelweek van Omrin ging een van de oude inzamelwagens van de gemeente kapot en moest deze vervangen worden. Omrin kon dit snel oplossen en zorgde ervoor dat de inzameling gewoon doorging. Vanaf de start is de inzameling door Omrin goed verlopen. Ambtenaren, bestuurders en uitvoerders hebben samen gewerkt aan de voorbereiding op de invoering van diftar+ per 1 januari 2026. Alle inzamelmiddelen zijn inmiddels vervangen, er rijden nieuwe inzamelvoertuigen rond en inwoners kunnen al enige tijd wennen en oefenen met het nieuwe systeem. De overgang was vóór de zomer van 2025 volledig afgerond. In 2025 is er ook veel gecommuniceerd met inwoners over het nieuwe systeem. Inwoners konden de compenserende maatregelen voor 2026 alvast aanvragen. Zo werd in het testjaar 2025 duidelijk hoeveel mensen gebruik willen maken van deze maatregelen en wat de kosten daarvan zijn.

1.4 Bepalen tariefstelling
Vanaf de zomer van 2025 is gestart met de laatste stap in het proces om uiteindelijk per 01-01-2026 te kunnen starten met diftar+, te weten de tarieven van de afvalstoffenheffing.

2. Proces voor het bepalen van de afvalstoffenheffing

2.1 Opbouw van de afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt elk jaar vastgesteld door de gemeenteraad als onderdeel van de belastingverordeningen. De heffing is een gevolg van het beleid dat de gemeente voert. In de zomer of september worden de tarieven voorbereid. Dit gebeurt op basis van de kosten die de gemeente verwacht voor het volgende jaar. Daarna liggen de tarieven vast. Vanaf 1 januari van dat jaar gelden dan de nieuwe tarieven. Bij het bepalen van de tarieven moet de gemeente rekening houden met mogelijke prijsstijgingen, veranderingen in de markt en indexaties. Pas aan het einde van het jaar (ongeveer anderhalf jaar later) kan worden vastgesteld of de inkomsten voldoende waren. Als er tijdens het jaar een tekort dreigt, kan de gemeenteraad hierover worden geïnformeerd, maar het tarief kan in dat jaar niet meer worden aangepast. Ook kunnen inwoners geen extra heffing krijgen over dat jaar. Eventuele tekorten dienen hiermee altijd door de gemeente gedekt te worden danwel vanuit algemene middelen, danwel vanuit de egalisatiereserve. De egalisatiereserve wordt opgebouwd als er meer inkomsten uit de heffing zijn dan nodig, bijvoorbeeld door hogere opbrengsten of lagere kosten. Geld dat overblijft boven de 100% kostendekkendheid wordt aan het einde van het jaar toegevoegd aan de egalisatiereserve. Dit geld mag alleen gebruikt worden voor zaken die met afval te maken hebben. De egalisatiesereserve is dus een financiële buffer.

2.2 Geleerde lessen voor het bepalen van de afvalstoffenheffing

Bij het vaststellen van de afvalstoffenheffing voor diftar+ zijn lessen van andere gemeenten gebruikt. Deze lessen helpen om goede keuzes te maken en risico's te beperken:

Een lagere prikkel werkt goed

In het eerste jaar van diftar+ zagen deze gemeenten een sterke daling van het restafval:

- Heerenveen begon met € 0,18 per kilo (in 2018) en nu verhoogd naar nu € 0,37. Resultaat: 25-30% minder restafval.
- Ooststellingwerf begon met € 0,12 per kilo (in 2018) en nu verhoogd naar € 0,30. Ook hier: 25-30% minder restafval.
- Leeuwarden behaalde in 2024 28% minder restafval met een tarief van € 0,09 per kilo in het eerste jaar.

Jaarlijks bijsturen van het tarief

Het is belangrijk om elk jaar te kijken naar de verhouding tussen het vaste tarief en het variabele tarief. Gemeenten hebben goede ervaringen met het zoveel mogelijk gelijk houden en het aanpassen van het variabele tarief op basis van prestaties. Zo deden Heerenveen, Ooststellingwerf en Leeuwarden dat ook. De hoogte van de aanpassing hangt af van de resultaten en het tempo waarin veranderingen mogelijk zijn.

Zorg voor 100% kostendekkendheid

De afvalstoffenheffing moet alle kosten dekken. Zo voorkom je dat de gemeente geld tekortkomt. Ook is het belangrijk om een egalisatiereserve aan te houden. Dit is de financiële buffer om tegenvallers op te vangen, vooral in het eerste jaar van diftar+. In een scenario waarin de 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing losgelaten wordt is er risico op een structureel tekort in de begroting van het taakveld afval.

Geen ‘’korting’’ op de afvalstoffenheffing geven

Geen ‘’korting’’ te geven op de hoogte van de afvalstoffenheffing uit de egalisatiereserve. Hiermee worden éénmalige gelden ingezet uit de reserve om structurele kosten te verlagen. Als de egalisatiereserve dan op is, worden inwoners alsnog geconfronteerd met een (dan veel) hogere rekening. Daarmee wordt de stijging niet voorkomen, maar verplaatst naar een later moment. Bovendien heb je dan geen reserve meer die in tijden van tegenvallers klappen op kan vangen.

Goede voorbereiding en toezicht
Voor de start van diftar+ is een nulmeting nodig: een duidelijk beeld van de huidige situatie. Daarnaast is toezicht en handhaving belangrijk om de kwaliteit van afvalscheiding te bewaken en ongewenste neveneffecten te voorkomen.

Compensatie voor kwetsbare groepen
Zorg voor een goed en passend pakket van compenserende maatregelen om bepaalde kwetsbare doelgroepen tegemoet te komen. Hierbij denkend aan minima, inwoners met medisch- en incontinentiemateriaal en zwerfafvalpakkers.

Voordeel door eerdere ervaring met diftar
Doordat Heerenveen, Ooststellingwerf en Opsterland al ruim voor de start van diftar+ een andere vorm van diftar hadden (op frequentie) hebben zij jarenlang ‘’voordeel’’ gehad van lagere verwerkingskosten voor restafval onder invloed van de stijgende verbrandingsbelasting en hebben zij de dienstverlening daar veel beter op in kunnen richten. Met name in de laatste jaren zijn de kosten in het taakveld enorm gaan stijgen, waar zij in dit geval veel minder kwetsbaar voor zijn gebleken.

2.3 Overige invloeden op de opbouw van het bepalen van de afvalstoffenheffing:

- Neem beperkt financieel risico als gemeente binnen het taakveld afval. Dit is belangrijk vanwege de diftar-paradox[1] en hoewel het ravijn jaar 2026 door het Rijk voorlopig is uitgesteld, blijft het van belang om de financiële balans binnen het taakveld afval structureel te bewaken. Daarom kiest de gemeente ervoor om alleen de verwerkingskosten van restafval te bekostigen vanuit de inkomsten uit het variabele deel van de afvalstoffenheffing in 2026. Op basis van het verwachtte aanbod in

2026 bedraagt dat deel ongeveer € 450.000 aan kosten (in 2025 is dat zo’n € 500.000).

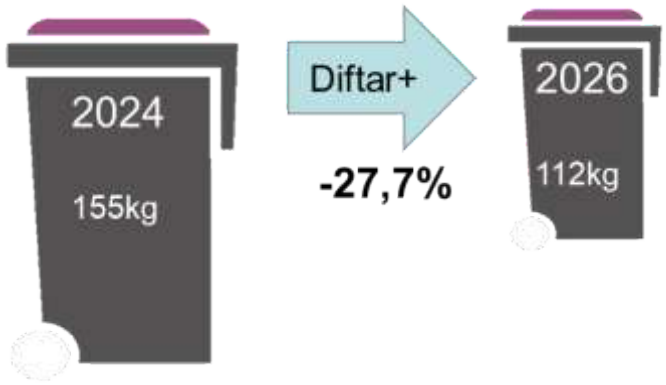
- Voor het eerst moet de gemeente in 2026 rekening houden met meerdere factoren om de inkomsten goed te kunnen schatten. De aangeboden kilo’s restafval en het aantal aanbiedingen van de restafval container met paars deksel bepalen voor een substantieel deel de inkomsten. Afhankelijk van de hoogte van de tarieven is dit aandeel groter of kleiner. In 2026 wordt tegelijkertijd een inschatting gemaakt gebaseerd op resultaten elders, niet op feitelijke cijfers van Weststellingwerf, omdat er nog geen ervaring is met het systeem. De inschattingen zijn als volgt:
- Het gemiddeld aantal aangeboden kilo’s restafval per persoon dat inwoners in 2026 aanbieden.
- Aantal keren dat huishoudens in 2026 de restafval container met paars deksel aan gaat bieden voor inzameling. Hierbij kijkend naar de verschillende gezinsgroottes, speciale omstandigheden en mogelijkheden (maximaal 26x per jaar is mogelijk)
- De samenstelling van het aangeboden afval in de restafval container met paars deksel, waarbij PMD veel volume inneemt en de wetenschap dat de gemeente werkt middels nascheiding van o.a. het PMD-materiaal. Hiermee heeft het invloed op het aantal keren dat bewoners de container aan de straat zet, omdat deze vol is, ondanks dat dit grotendeels PMD kan zijn.
- Marktontwikkelingen in de verwerking van andere soorten afval en grondstoffen, zoals gft, glas, kleding, grofvuil, papier, etc. en de impact hiervan op de totaal te dekken kosten.
- Gemiddeld aanbod van overige grondstofstromen per persoon over 2026 (gft, glas, kleding, grofvuil, papier, etc.).

[1] Het voorkomen van de diftar-paradox. ‘diftar-paradox’: een situatie waarbij inwoners het scheidingsgedrag sterk verbeterd hebben en een sterke vermindering van het restafval bereikt hebben, maar de variabele inkomsten die daarmee gepaard gaan onvoldoende blijken om de inzamel- en/of verwerkingskosten van de gemeente te dekken. Met als gevolg dat er het daaropvolgende jaar hogere tarieven nodig zijn, ondanks het ‘’goede’’ gedrag van inwoners.

- De impact van de aankomende stijgingen in zowel de verbrandingsbelasting voor restafval als de aankomende CO_2-heffing[2] op de verbranding van restafval vanuit de Rijksoverheid. ▪ Overige ontwikkelingen en stijgingen in de afvalbeheerskosten, incl. bijbehorende indexaties, etc.

Voor de voorliggende heffing zijn, lerend van de andere gemeenten, de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Een lagere prikkel als start met een afname van het restafval van circa 28% naar verwachting (van 155kg naar 112kg).
2. Kostendekkendheid van 100% van de afvalstoffenheffing aanhouden en in de afvalstoffenheffing budget opnemen voor het pakket van compenserende maatregelen.
3. Beperken financieel risicoprofiel en alleen de verwerkingskosten van het restafval te dekken vanuit het variabele gedeelte van de heffing om de kans op de diftar paradox te verkleinen. Hiermee financieel verantwoord starten met het nieuwe systeem.
4. Conservatieve start maken met het oog op de verschillende aannames die ten grondslag liggen aan de berekeningen om te komen tot de afvalstoffenheffing.
5. Het is belangrijk om in 2026 ter voorbereiding op 2027 scherp in beeld hebben aan welke knoppen gedraaid kan worden op basis van daadwerkelijke feiten en cijfers vanuit de gemeente Weststellingwerf, zodat passende en goed onderbouwde keuzes gemaakt kunnen worden. De gedachte is: Behoudend starten en daarna onderbouwd door ontwikkelen.

Figuur 1: Verwachtte afname van het restafval in jaar 1 diftar+, o.b.v. ervaringen bij omliggende gemeenten.

Figuur 2: Aannames wat betreft het aangeboden gewicht per aanbieding. O.b.v. soortgelijk gewicht restafval en PMD en volume afweging door PMD in de sortibak.

---

[2] *De CO_2-heffing wordt ingesteld op afvalverbranding. Het tarief wordt stapsgewijs verhoogd naar €295 per ton CO_2 in 2030 (was €152). De vrijgestelde uitstoot wordt vanaf 2030 afgebouwd naar nul in 2033.*

2.4 Cijfermatige uitgangspunten 2025 vs. 2026 *Wat valt onder de kosten?*

Alle kosten binnen het taakveld Afval moeten worden gedekt. Dat omvat alle inzameling, verwerking en aanverwante zaken van afval en grondstoffen, maar ook de inzet op het afvalbrengstation en bijbehorende personeelskosten en overhead. Voor de gemeente Weststellingwerf vormt de overhead een groot deel van de kosten. Met de overgang van de inzameling naar Omrin is dit aandeel wel teruggelopen. Het al dan niet toerekenen van overhead kan per gemeente verschillen. Dat is één van de redenen waarom de te dekken kosten niet 1 op 1 te vergelijken zijn met andere gemeenten.

Ontwikkeling van de afvalbeheerskosten in Weststellingwerf ▪

De kosten voor afvalbeheer zijn de afgelopen jaren gestegen:

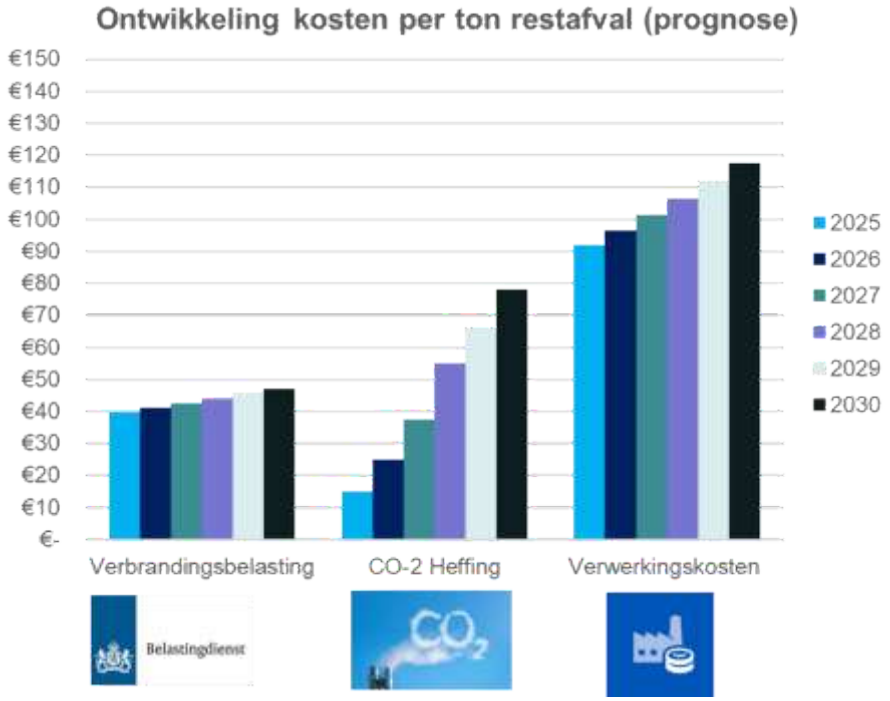
- In 2023: € 2.9 miljoen.
- In 2024: € 3.1 miljoen
- In 2025: € 3.24 miljoen (begroot)
- In 2026: € 3.95 miljoen (prognose)

Hoewel de werkelijke afvalbeheerstkosten voor 2025 nog niet definitief in beeld zijn, is in de Najaarsnota 2025 reeds rekening gehouden met een kostenstijging van € 170.000. Daarmee komen de totale kosten voorlopig uit op circa € 3.4 miljoen. Dit betekent dat in 2025 geen volledige kostendekkendheid is gerealiseerd en dat een onttrekking uit de egalisatiereserve noodzakelijk was om het tekort te dekken. De eigenlijke afvalstoffenheffing bij 100% kostendekkendheid over 2025 had hiermee hoger moeten liggen. Voor eenpersoonshuishoudens op € 215 (+ € 12) en meerpersoons op € 324 (+ € 19).

Inkomsten en kosten in 2026

- Voor 2026 zijn alle kosten voor het taakveldafval zorgvuldig in beeld gebracht. Daarbij is rekening gehouden met:
- Lagere inkomsten uit grondstoffen zoals oud papier door schommelende marktprijzen.
- Lagere kosten voor verwerking van restafval door Omrin, omdat er minder restafval wordt verwacht.
- De gemeenteraad heeft de compenserende maatregelen eerder incidenteel beschikbaar gesteld. Vanaf 2026 worden deze kosten structureel meegenomen in de berekening van de afvalstoffenheffing.
- De kapitaallasten voor de oude inzamelmiddelen en voertuigen vallen weg. Deze waren bijna afgeschreven en Omrin heeft deze overgenomen tegen boekwaarde.
- De kosten voor 2026. Deze bestaan uit circa € 800.000 aan verwerkingskosten voor restafval en gft, waarvan een kleine € 500.000 voor restafval en circa € 1.200.000 voor de inzameling, huur van de inzamelmiddelen en alle bijbehorende registratie en administratie door Omrin. Deze kosten volgen uit de overgang naar Omrin, overeenkomend met het besluit van de gemeenteraad op 29 januari 2024. In 2025 zijn deze kosten nog niet volledig zichtbaar vanwege de lopende uitrol. Gftverwerking stijgt in 2026. In haar begroting 2025 dacht Omrin voor 2026 een tarief va € 89,- per ton gft te kunnen rekenen. In de begroting voor 2026 is het tarief echter bepaald op € 100,50 per ton gft.
- De verbrandingsbelasting die toeneemt. In 2024 en 2025 steeg dit in lijn met de verwachtingen van € 35,70 naar bijna €40 per ton en de verwachting nog altijd is dat dit jaarlijks toe zal blijven nemen. Hierbij is een aanname gemaakt dat deze kosten jaarlijks met 3,5% toenemen.
- De invoering van de CO_2-heffing op de verbranding van restafval. Dit wordt waarschijnlijk ingevoerd in 2026 en gaat tot 2030 stijgen tot € 78 per ton. Hierop moet voorgesorteerd worden om grote financiële tegenvallers te voorkomen. Hierbij is een aanname gemaakt dat deze kosten gelijkmatig toenemen en is voor 2026 gerekend met een tarief van € 15 per ton. De ontwikkeling voor de komende jaren wordt in figuur 3 in beeld gebracht.
- Op basis van de aangenomen scenario's in januari 2024 een stijging van de afvalstoffenheffing ingecalculeerd was van € 604.000 tot € 748.650 (o.b.v. bandbreedtes) met ingang van het nieuwe

systeem en overgang naar Omrin en er sprake is van een stijging van € 550.000 op basis van de werkelijke kosten over boekjaar 2025.

Figuur 3: Prognose van de ontwikkeling kosten voor verwerking van restafval (per ton)

2.5 Wat als we niet naar Omrin waren gegaan?

- Als de gemeente zelf was blijven inzamelen, had de gemeente zelf de aanschaf van nieuwe inzamelmiddelen en voertuigen en systemen moeten doen. Wat met de aannames op basis van het prijspeil 2023 zou resulteren in hoge kapitaallasten voor de voertuigen met weegsystemen en onderhoud en de benodigde inzamelmiddelen e.d. Verder werden er dan jaarlijks kosten verwacht voor een oproepbaar noodvoertuig, ondersteuning rondom operationele zaken, communicatieve inzet, administratieve ondersteuning en het inregelen van alle bijbehorende systemen in lijn met de financiële kaders zoals in januari 2024 door de gemeenteraad ingestemd in het voorstel om de inzameling onder te brengen bij Omrin. Daarbij ook het voordeel van minder restafval niet meerekenend zou dit leiden tot in circa € 4.000.000 aan kosten voor 2026. In totaal zo'n € 700.000 aan extra kosten, op basis van de scenario's. Een aanzienlijk deel van deze verwachtte kostenpost is verder onderhevig aan het moment waarop een eventuele aanbesteding doorlopen zou worden. Het verschilt per moment wat de kosten en levertijden zijn. De markt voor levering van inzamelmiddelen en voertuigen is de afgelopen jaren, en ook nu nog, onvoorspelbaarder gebleken dan voorheen.
- Op de ''ouderwetse manier'', zonder de overgang naar Omrin zou de afvalstoffenheffing in 2026 naar verwachting als volgt zijn geweest:

  € 254 voor een éénpersoons huishouden € 381 voor een meerpersoonshuishouden.
- Op de ''ouderwetse manier'' zou er bovendien geen sprake zijn van een prikkel om afval te verminderen, omdat er geen diftar zou zijn en daarmee de kosten in 2026 hoger liggen. De kosten zouden vervolgens elk jaar blijven stijgen doordat de kosten voor afval in de breedste zin van het woord alsmaar stijgen. Ook zouden operationele en financiële risico's bij de gemeente komen te liggen, waar juist bewust niet voor gekozen is.

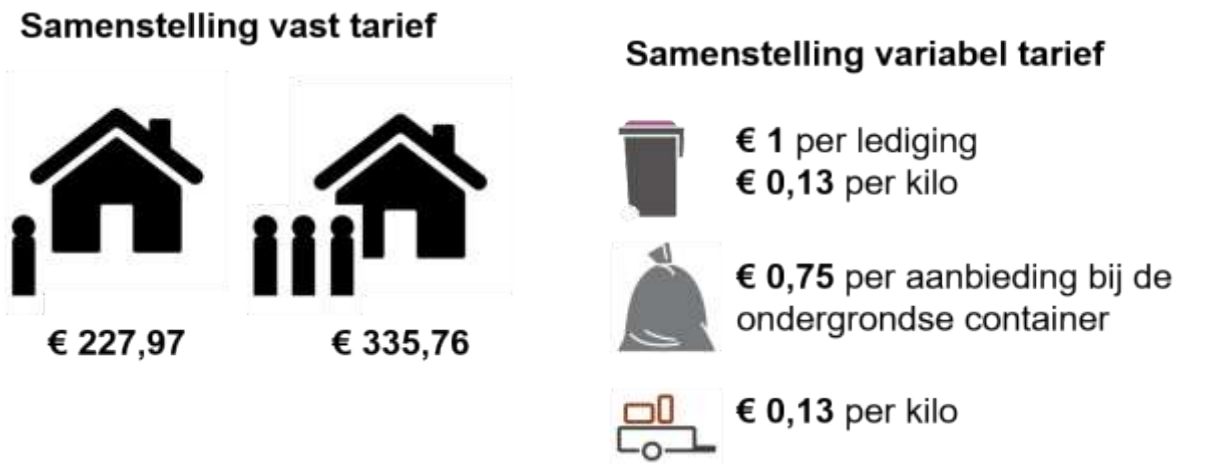
3. Opbouw en onderbouwing tarieven 2026

3.1 Afwegingen en onderbouwing tarieven in voorstel 2026

De afvalstoffenheffing voor 2026 is samengesteld op basis van de onderstaande afwegingen en berekeningen. Deze zijn ook te zien in figuur 4 en 5:

- We hebben geleerd van de andere gemeenten om het variabele tarief niet te hoog te starten. Zo zorgen we voor 100% kostendekkendheid en houden we als gemeente een laag financieel risico. Dit is belangrijk vanwege de zogenoemde diftar-paradox.
- Het vaste tarief is berekend op basis van de totaal te dekken kosten (€ 3.955.000), minus de verwerkingskosten voor het restafval (€ 464.389). Het vaste deel moet dus € 3.490.611 opleveren. Dit vaste tarief hangt af van de grootte van het huishouden, zoals nu ook al het geval is. Er is een verschil tussen eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens.
  - Eenpersoonshuishouden: € 227,97 per jaar
  - Meerpersoonshuishouden: € 335,76 per jaar.

  Hiermee worden alle kosten voor het afvalbeheer betaald, behalve de kosten voor het verwerken van restafval. Zo blijft de dienstverlening goed en stabiel.
- Een tarief van € 0,13 per kilo in de restafvalcontainer (met paars deksel) hanteren. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten voor het verwerken van restafval. Door dit lage tarief ontstaat een kleinere kans op de diftar-paradox. Als er meer restafval is, stijgen de kosten, maar ook de inkomsten. Bij minder afval dalen beide. Zo verkleinen we het risico op een tekort aan het eind van 2026. Tegelijk blijft het doel van het systeem met prikkel (minder restafval) behouden. In Leeuwarden leidde een laag tarief van € 0,09 per kilo tot 28% minder restafval. Voor Weststellingwerf wordt een vergelijkbaar resultaat verwacht.
- Het tarief voor het aanbieden van restafval bij een ondergrondse of bovengrondse container is € 0,75 per keer. Dit is afgeleid van het tarief per kilo. Het volume van de restafvalcontainer is 240 liter, een inwerp opening van een verzamelcontainer is 40 tot 60 liter. Omdat deze containers niet kunnen wegen, wordt een verdeelsleutel toegepast. We volgen hierin de werkwijze van de andere gemeenten.
- Voor grof restafval dat wordt gebracht naar het afvalbrengstation geldt ook een tarief van € 0,13 per kilo. Dit afval lijkt qua verwerking op het huishoudelijk restafval in de container (met paars deksel). Daarom hanteren we hetzelfde tarief.
- Voor het aanbieden van de restafvalcontainer (met paars deksel) geldt een tarief van € 1,- per keer. Dit is hetzelfde als in andere gemeenten met diftar. Ervaringen hier wijzen uit dat dit een tarief is dat ervoor zorgt dat men de container vol(ler) aan de weg zet, zodat een efficiënte inzameling gepland kan worden. De ervaringen bij de andere gemeenten geven geen signaal om af te wijken van dit tarief.
- Ieder jaar bij het vaststellen van de afvalstoffenheffing te kijken naar de resultaten en prestaties en hierin 100% kostendekkendheid te bewaken.
- Ieder jaar vervolgens te kijken naar eventuele noodzakelijke aanpassingen van het vast en variabel tarief om in de komende 5 jaar uiteindelijk toe te werken richting één uniform tarief per huishouden, ongeacht de gezinsgrootte van dat huishouden.

Figuur 4: Overzicht van de tarievenstructuur, zoals opgenomen in het raadsvoorstel

Figuur 5: Verwachtte afvalbalans op basis van het huidige voorstel van het College (100% kostendekkend, met laag risicoprofiel)

Uit figuur 5[3] blijkt dat de begroting sluitend is op basis van de gehanteerde uitgangspunten, tarieven en 100% kostendekkendheid. De kosten en opbrengsten zijn in balans. De inkomsten uit het variabele tarief (verwacht: € 466.735) worden gebruikt om de kosten voor het verwerken van restafval (verwacht: € 450.000) te dekken. Hiermee:

1. Neemt de gemeente een beperkt financieel risico binnen de diftar-paradox. De continuïteit van de afvalinzameling- en verwerking is geborgd. Bovendien wordt hiermee de kans op financiële tegenvallers verkleind. De variabele inkomsten vormen hiermee 12% van het totaal en zijn direct gekoppeld aan de verwerkingskosten van restafval.
2. Krijgen inwoners de kans om te wennen aan het nieuwe systeem, zonder op individueel niveau op grotere kosten gejaagd te worden. Tegelijkertijd wordt een flinke vermindering van het restafval (verwacht: -28%) bereikt. Daarmee zetten we een enorme stap richting de VANG-doelstellingen.

[3] *De berekeningen zoals opgenomen in het figuur zijn gebaseerd op het aantal eenpersoonshuishoudens: 3.828 en meerpersoonshuishoudens:*

7.797, het totale aantal huishoudens: 11.625 en het totaal aantal inwoners van de gemeente: 26.467. Deze cijfers zijn gebaseerd op 2025.

4. Alternatieve scenario's en bijbehorende risico's

Aan het eind van 2026 krijgt de gemeente Weststellingwerf te maken met alle kosten voor het afvalbeheer over dat jaar. Op basis van alles dat nu bekend is, zal er naar verwachting € 3.955.000 aan kosten zijn. Hierbij is er al rekening mee gehouden dat er zo'n 28% minder restafval wordt aangeboden en met het huidige pakket aan compenserende maatregelen. De voorgestelde tarieven borgen de gewenste 100% kostendekkendheid. Het is belangrijk om ook te kijken naar andere mogelijke scenario's en de risico's die daarbij horen.

4.1 Scenario A: nieuwe verordening niet vaststellen

Als de nieuwe verordening Afvalstoffen 2026 niet wordt vastgesteld, blijft de huidige verordening van kracht. Dat betekent dat de tarieven van 2025 blijven gelden en er geen financiële prikkel is om minder restafval aan te bieden. Omdat er dan geen prikkel is, verwachten we meer restafval. Daardoor stijgen de kosten en ontstaat er een negatieve balans. Aan het eind van 2026 wordt dan een tekort van bijna € 900.000 verwacht (zie figuur 6).

Figuur 6: Verwachtte afvalbalans op basis van de heffing van 2025 in relatie tot de kosten (kostendekkendheid: 78%)

4.2 Scenario B: variabel tarief van € 0,16 per kilo

Als het variabele tarief verhoogd wordt naar € 0,16 per kilo, dient ook aangenomen te worden dat het gedrag van inwoners verandert. De meeste gemeenten die diftar invoeren, starten met een lager variabel tarief. Toch kunnen we dit scenario redelijk goed inschatten. Uitgangspunten dan zijn als volgt:

- De verwachting is dat de hoeveelheid aangeboden restafval slechts minimaal vermindert met -29% in plaats van -28%. -Dit resulteert in een aanbod van 110 kg per inwoner per jaar voor 2026;
- Doordat men in totaal slechts marginaal minder kilo's restafval aanbiedt, gaan we uit van gelijk aantal aanbiedingen van de container als in het scenario met € 0,13 per kilo;
- De kans op afkeur van afval neemt iets toe, omdat we verwachten dat meer mensen restafval bij gft-afval doen. Als afkeur optreedt worden de extra kosten bij de gemeente in rekening gebracht. De afgekeurde vracht wordt vervolgens als restafval verwerkt. Dit kost meer geld en gaat ten kostte van de restafvalafname. Dergelijke effecten blijken op te kunnen treden bij gemeenten waar men een regulier diftar systeem hanteert (op frequentie) gepaard met een hoog variabel tarief.
- Doordat er gerekend wordt met een relatief hoog variabel tarief maakt het aandeel van variabele inkomsten een relatief groter deel uit van de totale afvalstoffenheffing. Daarmee ligt er meer druk op het binnenhalen van deze variabele inkomsten, omdat hiermee ook vaste kosten gedekt moeten worden en niet alleen de verwerking van het restafval. Hiermee neemt het financieel risico op de diftar-paradox toe.
- De totale verwerkingskosten voor restafval komen in dit scenario wat lager te liggen (verwacht: € 435.000) maar de afvalbeheerskosten blijven in totaal ongeveer gelijk. Dit komt door de extra kosten van de neveneffecten.
- De totaal te dekken kosten zijn vergelijkbaar als in het € 0,13 per kilo scenario (€ 3.955. 000, waarvan circa € 550.000 uit de variabele inkomsten binnenkomt.) Er moet dan nog circa € 3.340.000

aan afvalbeheerskosten gedekt worden vanuit het vastrecht. Hiervoor wordt de reguliere verdeelsleutel gehanteerd. Hierbij wordt vastgehouden aan de 100% kostendekkendheid.

Figuur 7: Verwachtte afvalbalans op basis van een scenario met een variabel tarief €0,16 (kostendekkendheid: 100% en gemiddeld risicoprofiel)

In dit scenario komt er bijna € 100.000 meer binnen vanuit het variabele tarief dan in het Raadsvoorstel. Hiermee maken de variabele inkomsten een groter deel uit van de totale inkomsten en dekken ze meer dan alleen de verwerking van het restafval. Vanuit de variabele inkomsten worden dan zo'n € 110.000 aan andere kosten (€ 545.819 zie hieronder - € 435.000) gedekt. Hiermee neemt het risico op de diftarparadox toe en kan een tekort in de begroting ontstaan.Als deze verwachting niet blijken te kloppen en/of inwoners restafval beter scheiden dan verwacht, moet een eventueel tekort eind 2026 gedekt worden vanuit de algemene middelen of vanuit de egalisatiereserve.

Concluderend levert het € 0,16 scenario:

1. Een minimale reductie op van restafval (-29% vs. -28%), met een vergelijkbaar aantal aanbiedingen van de container.
2. Een toename van het risico op neveneffecten en vervuiling op (met name van het gft naar verwachting) met bijbehorende extra te ramen kosten;
3. Een toename van de drempel voor inwoners om te wennen aan het systeem met een naar verwachting iets grotere impact voor gezinnen met een smalle beurs;
4. Een licht verhoogd risico op zowel diftar-paradox als een financieel tekort eind 2026 doordat de variabele inkomsten een groter deel vormen van de benodigde inkomsten (14%). En er mogelijk een tekort van € 110.000 ontstaat dat gedekt moet worden.

4.3 Scenario C: variabel tarief van € 0,20 per kilo

Binnen een scenario van € 0,20 per kilo is het lastiger te voorspellen hoe inwoners gaan reageren op de hogere prijsprikkel in het jaar van invoering. We kunnen hierin niet putten uit de ervaringen van omliggende gemeenten met het vergelijkbare systeem, aangezien zij allemaal met een lager variabel tarief zijn gestart. Er is in die zin weinig vergelijkingsmateriaal beschikbaar, waarmee aannames gemaakt moeten worden wat betreft de te verwachten impact. In de afgelopen jaren is het uitgangspunt steeds geweest dat de gemeente Weststellingwerf leert van de lessen bij andere gemeenten en niet zelf het wiel uit wil gaan vinden. Daarmee worden scenario's met een hoger dan gebruikelijk variabel tarief dan ook als onwenselijk gezien. Om dit scenario toch in beeld te brengen gaan we uit van de volgende punten:

- De verwachting is dat het aangeboden restafval vermindert met -30% in plaats van 28%
- Doordat men in totaal iets minder kilo's restafval aanbiedt en probeert het aantal keren dat de container aan de weg gezet wordt verder te verminderen, gaan we uit van gemiddeld 6 aanbiedingen van de container;
- De kans op afgekeurde vrachten neemt fors toe. Dit zullen met name gft-vrachten zijn. De afgekeurde vrachten worden volledig als restafval verwerkt met de extra kosten tot gevolg. Dit kost meer geld en gaat ten kostte van de restafvalreductie. Dergelijke effecten blijken op te kunnen treden bij gemeenten waar men een regulier diftar systeem hanteert (op frequentie) met een hoog variabel tarief.

- Er worden meer dumpingen en zwerfafval verwacht. Hiervoor moet de gemeente tijd en budget vrij maken. Daarnaast zal dit ook zorgen voor een toename aan handhaving. In de scenario's voor diftar+ is hier ook nu al budget voor opgenomen, maar verwacht wordt dat dit structureel wat hoger zal moeten liggen;
- Inwoners ervaren minder ruimte om te wennen aan het nieuwe systeem door de hogere prikkel.
- Inwoners met een kwetsbaardere financiële situatie worden verhoudingsgewijs harder geraakt als het hen om wat voor reden niet lukt om de afvalscheiding snel te verbeteren;
- Doordat er gerekend wordt met een relatief hoog variabel tarief maakt het aandeel van variabele inkomsten een relatief groter deel uit van de totale afvalstoffenheffing. Daarmee ligt er meer druk op het binnenhalen van deze variabele inkomsten, omdat hiermee ook vaste kosten gedekt moeten worden en niet alleen de verwerking van het restafval. Hiermee neemt het financieel risico op de diftar-paradox toe.
- De totale verwerkingskosten voor restafval komen in dit scenario wat lager te liggen (verwacht: € 425.000) maar de afvalbeheerskosten nemen in totaal toe (+ € 45.000). Dit komt door de kosten van de neveneffecten. De ''winst'' van minder ingezameld restafval wordt daarmee tenietgedaan.
- De totaal te dekken kosten bedragen circa € 4.000.000 waarvan circa € 640.000 uit de variabele inkomsten binnenkomt. Circa € 3.360.000 aan afvalbeheerskosten moet gedekt worden vanuit het vastrecht. Hiervoor wordt de reguliere verdeelsleutel gehanteerd. Hierbij wordt vastgehouden aan de 100% kostendekkendheid.

Figuur 8: Verwachtte afvalbalans op basis van een scenario met variabel tarief: € 0,20 (kostendekkendheid 100% met gemiddeld risicoprofiel)

In dit scenario komt er bijna € 200.000 meer binnen vanuit het variabele tarief dan in het raadsvoorstel. Hiermee maken de variabele inkomsten een groter deel uit van de totale inkomsten en dekken ze meer dan alleen de verwerking van het restafval. Vanuit de variabele inkomsten worden dan zo'n € 220.000 aan andere kosten (€ 643.687 zie hieronder - € 425.000) gedekt. Hiermee neemt het risico op de diftarparadox sterk toe en kan een tekort in de begroting ontstaan, als aannames niet blijken te kloppen en/of inwoners het beter doen dan verwacht. Een eventueel tekort moet eind 2026 gedekt worden vanuit de algemene middelen of vanuit de egalisatiereserve. Mocht blijken dat er in 2026 een beroep gedaan moet worden op de egalisatiereserve dan heeft dit ook consequenties voor 2027 en de daaropvolgende jaren. Op basis van de prestaties is dan duidelijk dat het tarief over 2026 niet 100% kostendekkend was, terwijl dit wel de basis van de heffing is. Daarmee is er dan een kans dat zowel het variabel tarief verder omhoog moet, met oog op de prikkel en kostenstijgingen m.b.t. restafval, als ook een (grotere) stijging van het vastrecht om te voorkomen dat er in 2027 opnieuw een tekort optreedt.

Concluderend levert het € 0,20 scenario:

1. Een marginaal beter milieurendement op (-30% vs. -28%), gepaard gaande met een lager verwacht aantal aanbiedingen van de container aan de weg (gemiddeld 6 om 7 keer per jaar);
2. Een verhoogd risico op neveneffecten en vervuiling op (met name van het gft naar verwachting) met bijbehorende extra te ramen kosten;
3. Een hogere drempel voor inwoners om te wennen aan het systeem met een naar verwachting iets grotere impact voor gezinnen met een smalle beurs;

4. Een verhoogd risico op zowel diftar-paradox als een financieel tekort eind 2026 doordat de variabele inkomsten een groter deel vormen van de benodigde inkomsten (16%). En er mogelijk een tekort van € 220.000 ontstaat dat gedekt moet worden.

4.4 Scenario D: variabel tarief van € 0,30 per kilo

In het scenario met een hoger variabel tarief van € 0,30 geldt grotendeels een vergelijkbare argumentatie als bij dat van € 0,20 met daarbij een nog grotere kans op vervuiling, neveneffecten en een potentiele disbalans in zowel het tarief van 2026, als de ontwikkeling van de tarieven in de daaropvolgende jaren. Naarmate het gekozen tarief in jaar 1 verder afwijkt van ervaringscijfers neemt de betrouwbaarheid van bepaalde aannames ook af. Voorspellingen vergen daarmee een grotere bandbreedte van onzekerheid. In het € 0,30 per kilo scenario wordt uitgegaan van:

- Een licht hoger te dekken afvalbeheerskosten (verwacht: € 4.040.000), dit met het oog op verwachtte neveneffecten, afkeur van vrachten door vervuiling en noodzakelijke stappen qua toezicht en handhaving
- Een licht verbeterd milieurendement (-35% afname van het restafval t.o.v. 28%) en afname van het gemiddeld aantal aanbiedingen
- Een groter aandeel van de variabele inkomsten (21%) op het totaal en daarmee een sterk toegenomen kans op de negatieve effecten van de diftar-paradox en een verslechterde positie om tegenvallers op te vangen.

Figuur 9: Verwachtte afvalbalans op basis van een scenario met variabel tarief: € 0,30 (kostendekkendheid 100%, met hoog risicoprofiel)

In dit scenario komt er ruim € 400.000 meer binnen vanuit het variabele tarief dan in het Raadsvoorstel. Hiermee maken de variabele inkomsten een groter deel uit van de totale inkomsten en dekken ze meer dan alleen de verwerking van het restafval. Vanuit de variabele inkomsten worden dan bijna € 500.000 aan andere kosten (€ 866.950 - € 375.000) gedekt. Hiermee neemt het risico op de diftar-paradox sterk toe en kan een enorm tekort in de begroting ontstaan, als aannames niet blijken te kloppen en/of inwoners het beter doen dan verwacht. Een eventueel tekort moet eind 2026 gedekt worden vanuit de algemene middelen of vanuit de egalisatiereserve (die dan in één keer op kan zijn). Mocht blijken dat er in 2026 een beroep gedaan moet worden op de egalisatiereserve dan heeft dit ook consequenties voor 2027 en de daaropvolgende jaren. Op basis van de prestaties is dan duidelijk dat het tarief over 2026 niet 100% kostendekkend was, terwijl dit wel de basis van de heffing is. Daarmee is er dan een kans dat zowel het variabel tarief verder omhoog moet, met oog op de prikkel en kostenstijgingen m.b.t. restafval, als ook een (grotere) stijging van het vastrecht om te voorkomen dat er in 2027 opnieuw een tekort optreedt.

Concluderend levert het € 0,30 scenario:

1. Een iets beter milieurendement op (-35% vs. -28%), gepaard gaande met een lager verwacht aantal aanbiedingen van de container aan de weg (gemiddeld 6 keer per jaar);
2. Een hoger dan gemiddeld risico op neveneffecten en vervuiling op (met name van het gft naar verwachting) met bijbehorende extra te ramen kosten en onvrede bij inwoners;
3. Een hogere drempel voor inwoners om te wennen aan het systeem met een naar verwachting grotere impact voor gezinnen met een smalle beurs;

4. Een groot financieel risico op zowel diftar-paradox als een financieel tekort eind 2026 doordat de variabele inkomsten een groter deel vormen van de benodigde inkomsten (21%). En er mogelijk een tekort ontstaat van € 500.000 dat gedekt moet worden. Hiermee passend bij een hoger risicoprofiel met het oog op kostendekkendheid en de langere termijn ontwikkeling van de afvalstoffenheffing.

4.5 Scenario E: vaste tarief voor alle huishoudens gelijk

Bij het bepalen van het nieuwe tarief voor de afvalstoffenheffing wordt ook de uitgangssituatie van het voorafgaande jaar meegenomen. In Ooststellingwerf en Heerenveen hebben alle huishoudens één uniform tarief voor de gehele afvalinzameling en wordt alleen het restafval ‘’belast’’ met een huishouden specifieke prikkel. In gemeente Weststellingwerf is het huidige onderscheid tussen één- en meerpersoons huishouden aanzienlijk (in 2025: € 102,- verschil in het vastrecht) terwijl alle onderliggende kosten wel gedekt moeten worden. Zeker nu de afvalbeheerskosten omhoog gaan, zou dat inhouden dat het toewerken naar één uniform tarief met name voor éénpersoonshuishoudens zal zorgen voor een enorme stijging van de afvalstoffenheffing. Daarnaast is het ook zo meerpersoonshuishoudens ook een grotere druk leggen op de rest van het afvalsysteem, omdat ze ook meer gft, glas, papier, etc. inzamelen.

Met het oog op het eerste jaar diftar+, de stijging van de afvalstoffenheffing en met name het erg grote verschil tussen het huidige tarief voor één- en meerpersoons huishoudens is dan ook gekozen om voor 2026 de uitgangssituatie van 2 verschillende tarieven op huishoudengrootte in stand te houden. Hiermee inwoners de gelegenheid te geven te wennen aan de nieuwe werkwijze, cijfers en ervaringen te verzamelen om het juiste tempo hierin te kunnen bepalen en zo te komen met een rechtvaardige samenstelling van de heffing die recht doet aan zowel één- als meerpersoonshuishoudens over het gehele systeem gezien. Hierin volgt de gemeente meer het pad van Leeuwarden, die ook niet met één uniform tarief werken.

Hypothetisch gezien zou het ook in Weststellingwerf mogelijk zijn om de systematiek van Ooststellingwerf en Heerenveen aan te houden. Kijkend naar de verschillende scenario’s (€ 0,13, € 0,20 en € 0,30 voor het variabel tarief zou dat er als volgt uit zien[3]:

Figuur 10: Verschillende scenario's vaste tarieven o.b.v. 100% kostendekkendheid en eventuele risico's rondom variabele inkomsten om 100% kostendekkendheid ook daadwerkelijk te kunnen behalen.

---

[3] Inclusief alle eerder benoemde voorbehouden, aannames en risico’s rondom het al dan niet binnenkrijgen van voldoende variabele inkomsten. Dit zegt niets over de hoogte van de heffing op individueel niveau aangezien dit afhankelijk is van het aantal aangeboden kilo’s en het aantal aanbiedingen. Hierin wordt uitgegaan van een gemiddeld aantal kilo’s en gemiddeld aantal aanbiedingen.

4.6 Scenario F: vastrecht gelijktrekken en variabel tarief van € 0,30 per kilo

Kijkend naar de opbouw van het vaste tarief van de afvalstoffenheffing in Heerenveen en Ooststellingwerf werd in de raadscommissie van 06-10-2025 geopperd om een scenario uit te werken met één uniform vast tarief van €181 per huishouden en een variabel tarief van € 0,30 per kilo. Uit dit scenario blijken er onvoldoende inkomsten uit de afvalstoffenheffing behaald te worden om kostendekkend te blijven (74% kostendekkendheid). Eind 2026 wordt hiermee een tekort van ruim € 1 miljoen voor de gemeente verwacht. Hiervoor zal dan elders dekking gevonden moeten worden, bijvoorbeeld door het inzetten van de egalisatiereserve eind 2026 en het aanwenden van de resterende circa € 600.000 uit de algemene middelen. Bij het bepalen van de heffing in 2027 zal dan opnieuw gekeken moeten worden naar de hoogte van de heffing, waarbij het vaste tarief alsnog enorm gaat moeten stijgen om geen structurele tekorten in de hand te werken. Daarbij meewegend dat inwoners die het afval intussen goed zijn gaan scheiden met een flinke kostenverhoging worden geconfronteerd ondanks dat ze het goed hebben gedaan. Hiermee is er naast een enorm tekort ook sprake van de diftar-paradox.

Figuur 11: Scenario vast tarief van € 181 per huishouden en een variabel tarief van €0,30 per kilo, zoals geopperd in de commissie van 6 oktober.

Zoals aangegeven wordt voor 2026 bewust niet gekozen om het vaste tarief voor alle huishoudens in de gemeente gelijk te trekken. Wel ligt het in de lijn der verwachting om hier de komende jaren in stappen naartoe te werken. Hierbij kan bijvoorbeeld overwogen worden om het vastrecht voor meerpersoonshuishoudens stabiel te houden en afhankelijk van kosten en prijsontwikkelingen zelfs wat te laten afnemen. Voor de eenpersoons huishoudens zal het in beginsel waarschijnlijk eerder zorgen voor een jaarlijkse toename. Het wordt haalbaar geacht om in een tijdspanne van enkele jaren (5) toe te groeien richting één uniform tarief. Met de kanttekening dat ieder jaar opnieuw gekeken zal moeten worden naar de financiële uitgangspunten en afwegingen.

4.7 Scenario G: huidige vaste tarief indexeren en variabel tarief van € 0,13 per kilo

Kijkend naar de huidige tarieven, zoals inwoners die kennen voor 2025 (eenpersoons: € 203 en meerpersoons € 305) kan in beeld gebracht worden wat de afvalbalans zou zijn bij een reguliere indexatie van de tarieven en een variabel tarief van bijvoorbeeld € 0,13 per kilo. Hierbij blijven de uitgangspunten, zoals gehanteerd voor het voorliggende raadsvoorstel, behouden. Dit resulteert in een kostendekkendheid van 94% met een tekort eind 2026 van € 251.054.

Figuur 12: Scenario indexatie vastrecht + €0,13/kilo (kostendekkendheid: 94%, met gemiddeld risicoprofiel)